

ÁLLATTENYÉSZTÉSI ÉS TEJGAZDASÁGI LAPOK

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala vessz fel.
Arjegység ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogad-
tatnak el.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 15. sz.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz címzendők.

Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.

Előfizetési ár a „Gazdasági Lapok” nélkül:

Egész évre... 13— kor.
Fél „... 6-50 „

TELEFON: József 40—66.

Az e lapokban foglalt minden szöveget az utánnomias joga fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

TARTALOM.

	Lap
Jegyzetek a méhészet köréből — Balogh Bálint...	81
Kérdések és feleletek	
Kérdések: Elvetelés elleni szérum	82
Feleletek: Elvetelés elleni szérum	82
Kisebbségi közlemények	82
Hírek	82

JÁRVÁNYOK

fellépte esetén forduljon a

LABORATORIUM

VÉDŐOLTÓANYAGOK TERMELÉSÉRE
RÉSZVÉNYTÁRS. IGAZGATÓSÁGÁHOZ

BUDAPEST, IX., LÓNYAY-UTCZA 18/B.

Sürgőny cím: Vacin, Budapest,

Interurban { reggel 7-től este 6-ig: József 20—14.
telefon: { este és éjjel: József 22—58.

Az intézet anyagai egész Európában elterjedtek s megbízhatóságuk, állandó bakteriológiai karakterük és hatékonyságuk közismertek. Felvilágosítások, szaktanácsok és laboratóriumi vizsgálatok díjmentesek.

Jegyzetek a méhészet köréből.

Irta: Balogh Bálint.

A dobolás. A méhek kidobolásáról én is irtam már többször, de a szakajtóban is bőven járja ez a téma. Mégis általános a panasz, hogy a művelet ritkán sikerül jól. Természetes is, mert a leírások legtöbb esetben hiányosak.

A dobolás technikája minden méhésztan-könyvben megtalálható. Erre tehát ezuttal nem terjeszkedem ki. Érdekes azonban: a legtöbb leírásból hiányzik a siker kulcsa: a füst.

Egy pár száz családot kidoboltam már életben, de kudarcot soha nem vallottam, kivéve elegendő kísérletemet, mikor én is atankönyv-betelírások nyomán füst nélkül dolgoztam.

A zárt dobolásnál azonban a füsttel takarékoskodni kell, mert különben a méhek elkabulnak, de ha átmezyünk a nyílt dobolásra, akkor már nem kell sajnálni a füstöt. Vágjunk alól két-három lyukat a kason s felváltva doboljunk és füstöljünk. Ilyen módon 10—15 perc alatt készek vagyunk a munkával. Emellett természetesen a dobolás egyéb feltételeit is be kell tartani. Így nevezetesen lehetőleg napfényes és meleg időben doboljunk. Hogy van-e a kasban fiasítás vagy nincs, az mellékes.

A rablás. Most, hogy a méhészek a cukorkiosztás folytán bővebben etetnek, általános a panasz a rablás miatt. Legtöbbször tehetetlenek s nem tudják megakadályozni az elvadult rablási dühöt. Pedig nagyon egyszerű az orvosság. A bolondoknak hideg víz kell.

A rabolt méhes család kaptárát le kell takarni

vizbe mártott ponyvával, vagy más effélével, a körül settenkedőket pedig fecskendezni kell rajfecskendővel, vagy ha az nincs, egy kis sóprével való szöktetés is megteszi. 10—15 perc alatt csend van a telepen!

A mülép. A mülépnek most jó magas ára van, ami a takarékos méhészeket arra ösztönzi, hogy a lehetőség szerint vékony lapokat alkalmazzanak. Valósággal ostromolják a mülépgyárosokat a vékony áru miatt. Pedig ez a takarékoságnak egy nagyon is rosszul alkalmazott módja. A vékony mülép ugyanis nyulik is, szakad is, pükkedezik is. A bedrótozásnál a sodrony is könnyen átvágja s akkor a méhek lyukakat rágnak mellette. De ettől eltekintve, a vastagabb mülépből a méhek a sejteket viasztermelés nélkül, magából a mülép anyagából kiépitik, míg a vékony mülépekhez nekik kell a viaszt termelni s így bizonyos, hogy a vastagabb mülép a gazdaságos. A takarékoság különben nem is indokolt, mert igaz, hogy a mülép ára 40—44 korona, de a méz ára is 24 korona s így a mézhez viszonyítva a mülép ma olcsóbb, mint a háboru előtt volt.

A szöktetés. A mézelszedés s a mézes lépekek a méhektől való megszabadítása kellemetlen, nehéz munka s érhető a méhészek azon törekvése, hogy ettől szabadulni, illetve a munkát könnyebbé tenni óhajtják. Erre a célra eszelték ki a méhszöktetőket. Bár ebből már egy egész gyűjtemény áll rendelkezésünkre, mégis ezek az eszközök nincsenek általánosan használatban. Ebből arra is következtethetnénk, hogy talán nem is felelnek meg teljesen.

Pedig jól használható szerszámok ezek, csak érteni kell a kezelést, illetve a használat módját. Így csakis meleg időben lehet szöktetni. Az akácvirágzás után igen jól, de már az őszi mézet bajorabb szöktetővel elszedni. Könnyebb a szöktetés akkor, ha kintről mézhordás van. De ha ez nincs, ugys sikerrel jár a dolog, ha a méztérben levő méheket etetjük. Erre nagy előjártékot kezdenek, de a szöktető miatt nem tudnak visszamenni. Én évek óta a legjobb sikerrel használok s mindenkinek melegen ajánlhatom, mert a méheket nagyon kímélik vele. Megjegyzem azonban, hogy még a szöktetés után is marad csekély számu méh a lépeken. Ezek fiatalok s miután kint nem voltak, inkább elpusztulnak, de a lépeket el nem hagyják. Ezeket azonban már nagyon könnyű és kényelmes dolog lesöpörni.

Az anyák életkora. Az anyák életkorát egyik méhészt pontosan nyilvántartja, a másik meg mit sem törődik vele. Sok méhészt két évnél idősebb anyákat nem tűr meg, a másik meg egyáltalában nem törődik az anyák életkorával. Az igazság azonban a kettő között van. Ugyanis a három éves anyák gyakran nagyon jól megfelelnek, sőt a tapasztalás azt igazolja, hogy az öreg anyás családok gyakran mézesebbek, mint a fiatal anyások. Viszont az is igaz, hogy az öregek között nagyobb a halandóság. Az anyákat akkor váltsuk ki, ha azt látjuk, hogy a petézési képességük csökkenőben van s ha tudjuk az életkort is, ez nagy segítségünkre van e tekintetben, mert bizony ezeknél mégis gyakrabban találunk már fogyatékoságot.

Az amerikai méhészek érdekes és föltétlen megbízható módon tartják nyilván az anyák életkorát. Ugyanis minden évben más szárnyat kurtítanak meg. Így pl. az egyik évben a jobb

felső, a másik évben a jobb alsó szárnyat stb, úgy, hogy amint az anyát látják, törzskönyvezés nélkül is tisztában vannak az élete korával. Ez a mód feltétlen megbízható s nincs rá eset, hogy anyaujtás által a méhészt tévedésbe ejtse.

A viasz molyok munkája. Már a múlt évben is sok bajunk volt a viasz molyokkal, de a védőszerket, széntetrachlorürt és a ként nagy nehezen még be tudtuk szerezni. Ma azonban széntetrachlorür egyáltalában nem kapható, kén is nehezen szerezhető be. Mit tegyünk már most a lépekek?

A kezelésnek egyetlen feltétlenül megbízható módja van. Bizzuk ezt a munkát a méhekre. Tapasztalatom szerint egy jó erőben levő méhes család 40—50 lépet karban tud tartani.

Ha azonban ezenkívül még volna felesleg, akkor nem marad más hátra, mint árnyas, szellős helyen a lépeket felaggatni, de úgy, hogy minden egyes lép között elég tér legyen s a levegő szabadon érje. Nem mondhatom, hogy föltétlen biztos módja ez a megóvásnak, de ha jobb nincs, ezzel is meg kell elégednünk.

Egy végrehajtótól hallottam, hogy a frissen nyomott újságpapírba csomagolt szörmeáru védve van a ruhamolyok ellen, mert a nyomdafesték szagától a molyok távol maradnak. Ha igaz, hogy ennyire gyűlölik a molyok a betűt, úgy a viasz molyok sem lesznek különben. Ezt azonban én nem próbáltam ki s az eljárást nem vállalhatom a felelősséget.

Szénkénnel, benzinnel szintén védekezni lehet a molyok ellen olyan módon, mint a széntetrachlorürrel, ezek a szerek azonban gyúlékonyak és robbanékonyak s így veszedelmesek.

A méhészetben nincs értéktelen hulladék. A méhészetben nincs értéktelen hulladék. A kaptár fenekén levő törmeléket a régi jó időkben a méhészek nagy többsége kiszórta. Mivel azonban ez sok viaszrészecskét tartalmaz, érdemes azt kifőzni. A viasz dekája ma 30 fillér, érdemes tehát vele foglalkozni.

A viaszfőzés után visszamaradó törköly szintén a szemétdombra került eddig. Igaz, hogy ez kitűnő trágya, de más téren jobban fel lehet használni. Nincs ugyanis viasztörköly, melyben még viasz ne volna. Én próbáltam más méhésztől ilyen hulladékot a gőzolvastón kifőzni s rendszerint 10% viaszt nyerek még belőle. De még az ezen műtét után visszamaradó salak kilója is megér ma 1 koronát, legalább is ennyit fizet érte a sonkolyos polgártárs. Ugyanis vegyi uton még mindig lehet belőle viaszt nyerni. De rendkívül érdekes tüzelő anyag ez. A calorijája nagyobb, mint a széné. Ne dobjuk hát a trágyagö lörbe.

S a pergető és a mézes edények elmosása után maradt mézes víz talán értéktelen? Bizony nem az s vétek volna kiönteni, kitűnő ecetet lehet abból készíteni s mivel ma az ecet drága is, rossz is, ezt se pazaroljuk el.

Megaholt méheket is lehet mint baromfitakarmányt értékesíteni, de itt nagyon heiyén való az óvatosság s csak olyan baromfiakat szabad vele etetni, amelyek zárt helyen vannak, illetve a méhekhöz hozzá nem férnek, mert különben rákapnak az eleven méhekre is s akkor ez az üzlet nagyon balul üthet ki!

Füstölő anyagok. Több helyen megszólodnak a méhészek, hogy füstölés okából dohány-

a Magyar Gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezete bármely községbe költségmentesen küldi ki megbízottját, a hol fogyasztási és értékesítő szövetkezetet akarnak szervezni. Mielőtt a mozgalmat megindítanák, forduljanak a kezdeményezők utbaigazításért a 1079

„Hangya” igazgatóságához: Budapest, IX., Közraktár-utca 34. sz.

1917. év végén a kötelekéhez tartozó szövetkezeteknek 228.403 tagja volt. A szövetkezetek tartalék-alapja 6.665.206 korona volt. Az évi tiszta nyereség 568.960 korona, az összes áruforgalom pedig 80.000.000 korona volt. A „HANGYA” boltok száma ez idő szerint 1700. Földmívelő népünk erkölcsi emelkedésének és vagyoni gyarapodásának legbiztosabb eszköze a gazdasági szervezkedés s a termelés fejlesztése. Az értékesítés kedvezőbbé tétele, a háztartási és gazdasági szükségletek futányosabb beszerzése csak fogyasztási és értékesítő szövetkezetek útján érhető el.

A
„HANGYA”

hoz juthassanak. Az igaz, hogy a méhészeknek szükségük lehet a dohányfüstre, de hogy a méhek is olyan szenvedélyesen törtétnének a nikotin után, azt téves volna feltételezni. Van sok jó és olcsó füstölő anyag. Ilyen a füzfa pudva, a salétromoldatba áztatott kukorica csutka. De kiváló nagyon jól égő s végtelenül könnyen meggyújtható füstölő anyag az üvegáruk csomagolásához használatos hullámpapír. Ebből olyan nagy hengereket csinálunk, mint a füstölő s az alsó végén egy szál gyújtóval meggyújthatjuk. Öröm vele dolgozni.

A géppipa többet ér a makránál s bár sajnálom, hogy ezzel a dohányt igénylő méhésztársaknak rossz percet szerzek, mint igazságot mégis meg kell mondanom.

Kérdések és feleletek.

Kérdés. Elvetelés elleni szérum.

Kérek felvilágosítást a lovak elvetése elleni szérum alkalmazásáról és nyilatkozatot a vele járó kockázatról.

Miképp és hova kell vele ojtani?

Azonos-e ez a Dr. Zeh. O. által ajánlott parabortinnal?

R. K.

Felelet: Az elvetelés elleni szérum című kérdésre.

1. Elvetelés elleni szérummal legelőször Bang kísérletezett, a lovaknál, kecskéknél és birkáknál jó eredményt ért el, de a teheneknél a ló vérből készített szérum aggasztó tüneteket váltott ki. Az oltást a vivőérbe alkalmazta. Bőr alá való ojtással hasonló eredményt ért el. Elölt bacillus tenyésztéssel az eredmény gyengébb volt. A gyakorlatban az elölt bacillus tenyésztéssel kielégítő eredményt érnek el, ha a fedeztetés előtt 4—6 hónapig két hetenként végzik az oltásokat. De teheneket szarvasmarha vérből készült szérummal kell ojtani.

Németországban többféle szérum van forgalomban, de azok oly gyengék, hogy a gyakorlatban alig válnak be.

Bräuer azt ajánlja, hogy tehenek bőre alá a vemhesség ötödik hónapjától kezdve hetenként 2%-os karbolsavoldatot fecskendezzünk. Én ezt az eljárást még a háború előtt lovon is kipróbáltam jó eredménnyel. Az ojtásokat hetenként váltakozva jobb- és ballapocka mellett végeztem. Az előírt szigorú óvintézkedéseket és fertőtlenítést pontosan be kell tartani.

A parabortint nem ismerem.

Dr. K—c.

2. A szakirodalomban nem sok adatot találunk arról, hogy a lovak járványos elvetése ellen az oltások eredményesek volnának, sőt a szarvasmarhák járványos elvetése ellen alkalmazott szerumos oltások nem jártak nagy sikerrel. Az oltóanyagot bőr alá fecskendezik, s ha lege artis járnak el, nem kockázatos védekezés. Mindenesetre érdemes volna Zeh dr. oltóanyagával próbálkozni, az ő oltóanyaga — nyilván a kérdést feltevő is tudja — nem szérumanyag, hanem vírusos oltóanyag, s az állatnak huza-mosabb ideig tartó immunosságot szerez. Az oltóanyagtermelő intézetek szoktak az oltóanyagok küldésével egyidejűen használati utasítást is küldeni, melyben az oltás módjáról, az egy-egy állatba beoltani való anyagmennyiségről és egyébektől felvilágosítást nyújtanak. Mindenesetre, ha csak mód van rá, az oltást bizzuk állatorvosra.

—a.

Kisebb szakközlemények.

Hadikutyák régebben. Egy Amerikában megjelenő német folyóirat, a »Germania«, a kutyák hadiszolgálatáról emlékezik meg. A görögök a kutyákat fontos katonai híradások közlésére használták. A közleményt pergamentlapokra írták, ezeket valamelyes folyékony tápanyagba mártották és a kutyával elnyelték. Ha a küldönc kutya rendeltetési helyére szerencsésen megérkezett, leölték és beleiből kiszedték a postát. — Harcosok gyanánt a középkorban sűrűn alkalmazták kutyákat. VIII. Henrik angol király V. Károly császárnak a francia király ellen való háborújában 4000 katonát és ugyanannyi hadikutyát küldött segítségül.

M—r.

HIREK.

A király fogadja a gazdákat. A »Budapesti Levelező« írja: A király május 27 én, hétfőn, a magyar gazdák küldöttségét fogadja. A küldöttségben az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége, a Magyar Gazdaszövetség, a Gazdák Biztosító Szövetkezete és az országos jellegű szövetkezetek képviselői vesznek részt. A fogadás pontos idejét az OMGE igazgatósága később fogja közölni.

Krassó-Szörényvármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 11-én tartotta rendes tavaszi közgyűlését. Issekutz Aurél alispán alelnök elnöklése alatt, igen nagy érdeklődés mellett. Issekutz a napirend előtt meleg szavakkal elbucszította dr. Medve Zoltán volt főispánt, az egyesület volt elnökét, ki távozva Lugosról az egyesület elnökségéről lemondott. A közgyűlés elhatározta, hogy dr. Medve Zoltán érdemeit jegyzőkönyvben örökíti meg és bucsu evelet intéz volt elnökéhez. Dr. Mágocsy-Dietz Sándor, az egyesület ügyvezető titkára benutatta az igazgató-választmány jelentését a múlt évi működéséről; a jelentésből azt láttuk, hogy az egyesület működése a mezőgazdaság minden ágára kiterjedt és széleskörű agitációval igyekezett az egyesület előbbre vinni, úgy az állattenyésztést, mint a növénytermelést. Főleg kiemelték a jelentésből, hogy az egyesület az állatbiztosító társaság képviseletében összesen 410 drb tenyészbika biztosítását közvetítette összesen 785.000 korona értékben, 35 állattenyésztő szövetkezetet tart működésben, két tenyészbikavásárt rendezett Lugoson, melyeken köztenyésztés céljaira eladott összesen 90 drb bika 231.100 korona értékben, a juhállomány nemesítése és fejlesztése érdekében fizű kosokat osztott ki, korpát és olajpogácsát közvetített tagja számára, közvetített összesen 106 wagon vetőmagot összesen 555.000 korona értékben, ellátta az egyesület tagjait benzinnel és olajokkal, biztosította részükre az aratógépszegés szükségletüket, közvetített 575 q ásványi superfosfát műtrágyát, az őszi buza csávázására 45 q rézgálcot szerzett tagjainak, zöldség palántákat neveltetett gyümölcsfákat osztott ki. Az egyesület gazdakörének taglétszámai jelentékenyen emelkedtek. Igazfávan-

Vágómarhát és vágójuhot

ugy a katonaság részére, mint kivitel céljából közvetlenül gazdáktól a legelőnyösebb feltételek mellett **vásárol** az

Állat- és Takarmányforgalmi Részv.-Társ.

Ajánlatok az ár és minőség részletes megjelölésével az **Állat- és Takarmányforgalmi R.-T.-hoz** (Budapest, IV., Eskü-tér 5. Sürgőnycim: Állafor, Budapest) küldendők. 1230

130 taggal és Nörincsén 77 új taggal gazdakör alakult.

A hatodik hadikölcsönre 50 000 koronát jegyzett, mely jegyzéssel az összes hadikölcsönök értéke 325.000 koronára emelkedett. Az egyesület tagjainak létszáma a múlt évben 565 új taggal gyarapodott, úgy hogy az év végére a tagok létszáma 1221 volt. Az egyesület 1917 évi vagyonmérlege 100.195 korona tiszta vagyont mutat, a költség és jövedelmi számlája 18 325 korona alapítókegyarapítást tüntet fel. Bemutatásra került azután az egyesület folyó évi működési terveze és költségvetése, mely 26 200 korona kiadást irányoz elő. Az elnöki állásra a közgyűlés közfelkiáltással Bukovinszky Arthur gavosdiai birtokost, az alelnöki állásra pedig Beszterczey Gábor földmivesiskolai igazgatót választotta meg. 11 igazgató-választmányi tagot is választottak és elhatározta a közgyűlés, hogy felkéri dr. Eötvényi Olivér főispánt, hogy foglaljon helyet az igazgató-választmányban.

A Pest-Pilis-Solt Kiskunvármegyei Gazdasági Egyesület közgyűlése. A Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyei Gazdasági Egyesület június hó 10-én a vármegyei közgyűlésének napján, vármegyei közgyűlést megelőzően a vármegyei ház nagytermében ünnepi közgyűlést tart, amelyen gróf Keglevich Gábor elnök huszonöt éves alelnöki és husz éves eredményes elnöki működésének évfordulója fog megünnepeltetni. Az ünnepi közgyűlésen részt fog venni gróf Sorényi Bela földművelésügyi miniszter, képviseltetni fogja magát az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a Magyar Gazdasági Övetség, a Hangya, az Országos Központi Hitelszövetkezet, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, a Gazdák Biztosító Szövetkezete és a Szőlőgazdák Országos Egyesülete. Az ünnepély programja a következő: Elnöki megnyitó, egyben ünnepi beszéd és gróf Keglevich Gábor elnök arcképek leleplezése. Az ünnepi szónoklatot gróf Teleki József v. b. t. t. első alelnök tartja. Majd következik a földművelésügyi kormány képviselőjének, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye kiküldöttjének, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a Magyar Gazdaszövetség és az egyéb meghívott gazdasági testület képviselőinek üdvözlő beszéde. Végül gróf Keglevich Gábor elnök válasza az üdvözlő beszédekre. Az ünnepi közgyűlés napján délután 4 órakor tartják meg a vármegyei ház nagytermében a szokásos évi tavaszi közgyűlést, melynek tárgyszorozata: az 1917. évi számadatok bemutatása, a felügyelő bizottság megválasztása, az alapszabályok módosítása, esetleges indítványok.

Windischgrätz herceg nyilatkozik a tejkérdésről. (Felemlik a tej árát. — A termelés fokozása. — Pasztörizált tej a pesti gyermekeknek.) A Pesti Napló minap felhívta a közfigyelmet a tejellátás mind jobban fokozódó nehézségeire, melyek legküzdésére mindaddig gondolni sem lehet, míg mélyrenyuló hatósági beavatkozással nem sikerül az ország tejtermelését fokozni. Az idevágó kérdésekről alkalmunk volt Windischgrätz Lajos herceg, közlelmezési miniszterrel beszélgetni, aki a tervbe vett intézkedéseiről a következőket volt szives elmondani munkatársunknak:

— A tejtermelés fokozása tényleg egyike a legnehezebb közlelmezési problémáknak. Az állatárak folytonos emelkedése következtében a tehenészetek ma már oly nagy tökézt jelentenek, hogy a termelő hajlandó a tehenészetét felosztani, hogy hozzá jusson az óriási nyereséghez. Drága tehát a tehen, drága a takarmány, mint mindenhol, itt is növekednek napról-napra a kiadások s így nem zárkozhatunk el az elől, hogy őszre a tejárakat aránylagosan felemljük.

— Hivatali elődöm a közfogyasztásra termelő tehenészeteknek korpát adatott a termelt tej arányában, ez az intézkedés nagyon üdvösnek bizonyult s ezt a következő gazdasági évre nemcsak fenntartani, hanem a korpa mellett még egyéb abraktakarmányt: korpát, tengerit is számdékszó a tehenészetek részére biztosítani.

— A tejellátás a fővárosban okoz legtöbb

Takarmánykamrák, szivattyúk, dinamók, darálók, cséplők

meghajtására alkalmas elsőrangú 2—3 HP és 4—5 HP benzinmotorokat, valamint még csekély számban lévő marókrakó aratógépeket, fűkaszókat, gereblyéket, mindennemű gazdasági gépeket ajánl:

Dénes B. Betéti Társaság, Budapest,
Vilmos császár-ut 61.

1013/1

A motorokhoz szükséges benzin beszerzésénél segédkezünk.

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI SCHMIDT mérnök doktor hírneves füstcső-tulhevitőjével.

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound tulhevitett rendszert úgy teljesítőképesség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlják és lényegesen kevesebb szénatartalmat fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál

1032

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Vilmos-császár-ut 51. Sürgönycím: Kemna, Budapest
Telefon: 91-21.

gondot, pedig aránylag a fővárosban zsúfoltan élő s rosszul táplálkozó szegény embereknek, főleg gyermekeknek van arra legnagyobb szükségük. A rendelkezésekre álló eszközök felhasználásával minden lehető elkövetek, hogy a fővárosba minél több tejet hozhassunk fel s szükségesnek látom, hogy azoknak a gazdáknak, kik bizonyos quantum tejet leszállítanak, termelési prémium címén a maximális áron felül bizonyos utólag fizetendő jutalékot állapítsunk meg.

A teje legnagyobb szükségük van a csecsemőknek és a kis gyermekeknek, akik tényleg meg is kapják a nekik járó tejet. Sajnos, a múlt év nyarán a rossz tej miatt igen sok csecsemő és kis gyermek pusztult el. Hogy ezt a helyrehozhatatlan veszteséget ez évben elkerüljük, elrendeltem, hogy a csecsemők és kis gyermekek két éves korig pastörizált tejet kapjanak, mely higiénikus, gondosan elzárt üvegekben lesz kiszolgáltatva. A pastörizálás költségét az Országos Közélemezési Hivatal terhére elvállaltam s így az e címen kiszolgáltatott tej ára nem lesz magasabb a többi tej áránál.

Remélem, hogy az érdekelt tejjáállatokban és tejkereskedőkben lesz annyi emberi belátás és hazafias érzés, hogy ez akció sikerét haszonvágy, vagy lelkiismeretlen gondatlanságból nem fogják kockázatosá tenni. (Pesti N.)

Megszűnik az osztrák takarmányközpont. Bécsi jelentés szerint az osztrák kormány megkezdte a központok lefaragását. Legelőször a Takarmányközpontot szüntetik meg, amelynek elnöke, Mendl kereskedelmi tanácsos máris bejelentette lemondását. A szalma, széna és lóhere forgalmát a közlemezési hivatal fogja intézni, de a Takarmányközpont rendszerét a forgalomból az osztrák gazdák kívánsága szerint kiküszöbölik. Hát nálunk mikor szűnik meg ez a felesleges központ?

Megszűnik a sovány sertés requirálása. A Budapesti Hirlap értesülése szerint Windischgrätz herceg közlemezési miniszter napok óta tárgyalást folytatott, hogy a sovány sertések requirálását megszünteti. Az erre vonatkozó kormányrendelet megjelenése már a legközelebbi napokban várható. A hadsereg szükséglete teljesen fedezve van és a Közlemezési Hivatal lehetőséget akar nyújtani a gazdáknak és általában a hizlalóknak, hogy az ország jövő évi zsirszükségletének biztosítása érdekében a következő kampányra megfelelő mennyiségű sovány sertést szerezhessenek be előre hizlalás céljából. De nemcsak a sovány sertések requirálása ér véget, hanem az ugyanevezett holt áru, a szalonna és a zsir kényeszerbeszolgáltatását is új rendszer váltja föl. A közlemezési miniszter, mint jelentették, kísérletképpen a requirálás helyett egyes törvényhatóságokat arra szólított föl, hogy fölös szalonna és zsirkészletüket ajánlják föl maximális áron közcélra. Ez a fölajánlás mindenhol teljes sikerrel járt, így például Bács-Bodrog vármegyében 180 waggon zsirt ajánlottak föl. A fölajánlás rendszerét most az összes vármegyére kiterjesztik, a requirálás egyidejű megszüntetésével. Rájöttek arra, hogy a gazdaközönség az erőszakos intézkedések helyett inkább hajlandó valóban nélkülözhető élelmiszereit a hadseregnek és a nagyvárosok fogyasztóinak rendelkezésére bocsátani. (Bp. H.)

Központi zsir. A zsirinség a nyers marha- és juhfaggyunak minél nagyobb mennyiségben való összegyűjtését és beszolgáltatását teszi szükségessé a zsirnak való földolgozása céljából. Erre való tekintettel a közlemezési miniszter leiratot intézett a főszolgabírákhoz, illetve polgármesterekhez, s föl hívja őket, hogy mindazokat a husiparosokat, akik törvényhatóságuk területén ipari üzemükben nyers marha- és juhfaggyut termelnek és ezt beszolgáltatni tartoznak, utasítsák, hogy nyersfaggyukészletüket haladéktalanul szállítsák el a körzetükbe beosztott központi olvasztó címére. (Bp. H.)

Az orosz foglyok itt maradhatnak. Intézkedés történt, hogy azok az orosz foglyok,

akik Magyarországon akarnak maradni és itt letelepednek, szabad életet folytathatnak. A letelepedésre az engedélyt kérni kell s e célból a fogoly ügyleti tisztánél kell nekik elsősorban jelentkezniük.

Szénsavas meszet kapnak a gazdák az Állat- és Takarmányforgalmi r.-t.-től, mely különösen a növendéksertések táplálására a csontozat fejlesztése szempontjából igen fontos.

Tilos a tojás konzerválása. A közlemezési miniszter a tojás konzerválását május 19 étől további rendelkezésig megtiltotta s az érdekeltek kötelesek az ez idő alatt gyűjtött tojást friss állapotban a közfogyasztás céljára átengedni.

A gyapju. A cigányt eddig a szolgabíró nyírta meg, a birkát viszont a gazdája. E tekintetben azonban a világháború némiképpen új rendet teremtett. A Romániával kötött gazdasági szerződés értelmében a monarchia 300.000 darab juhot kap. A juhot a kormány megbízásából Dorner Béla királyi jószágfelügyelő veszi át és osztja szét. Dorner urnak azonban most sürgősen Romániába kell utaznia. Egy vitás kérdést akar ott elintézni. A romániai német hatóságok ugyanis katonásan kezelik a birkák ügyét, katonáknál pedig nem türik a hosszú üstököt. A birkáknak tehát a román határt csak megnyirva szabad átlépni. Meg kell hát reformálni a hatszázezer kilogramm gyapju érdekében ezt a rendet és meg kell kérni a német hatóságot, hogy az erőszakos nyíratást hagyják csak meg a magyar szolgabíróknak. (Világ.)

A Haltenyésztő R.-t. tőkeemelése. Pénzügyi és tőzsei körökben a Haltenyésztő R.-t. részvényei iránt napok óta élénk érdeklődés mutatkozik, aminek következtében a részvények árfolyama ugrásszerűen emelkedik. Ez a jelenség — értesülésünk szerint — a vállalat tőkeemeléseivel áll összefüggésben. A vállalat igazgatósága a legközelebbi közgyűlés elé terjeszti az idevonatkozó javaslatát, amely a részvényesekre nézve rendkívüli előnyöket biztosít. A vállalat egyébként most tárgyal a Balaton halászati jogának kibérlése ügyében is és úgy halljuk, hogy ezek a tanácskozások lényegesen előrehaladt stádiumban vannak.

A Magyar-német mezőgazdasági részvénytársaság e hóban tartotta 1917. évre vonatkozó első rendes közgyűlését. A jelentést az értékcsökkenési-alap javára eszközölt 850.000 koronás leirásán kívül 38.971.72 K tiszta nyereséget tüntet fel, mely az igazgatóság indítványa és a közgyűlés határozata folytán új számlára vitetik át. A részvényesekkel közöltetett, hogy az őszi aratása kielégítő eredményt adott. A tavasziak és a takarmányműek hozama ellenben a nyári hónapok tartós szárazsága miatt várakozáson alul maradt. A folyó üzletét kiállításai ezidőszere nem ítéltetnek meg kedvezőtlenül, de mielőbbi csapadék szükséges a vetések fejlődéséhez.

A háztartás a világháború negyedik esztendejében. A háziasszonyok figyelmébe ajánljuk Kókény Gyuláné (Fehértemplom), mai lapunkban közzétett hirdetését, melyben ajánlja olcsó és jó, a háztartásban előforduló szükségleti cikkek házilag való előállítására vonatkozó, sok évi tapasztalat után összeállított és a gyakorlatban bevált utmutatását. »A Gazdasági Lapok« rendes előfizetői 6 koronás kedvezményes árban kapják.

A döntő harcok a nyugati fronton immár megkezdődtek. A békét áhítozó világ feszült édekklődéssel várja a harctéri híreket. Van-e, lehet-e intelligens ember, aki ily időben nem olvas újságot? Azért figyelmeztetjük a tisztelt olvasóközönséget, hogy a Pesti Hirlap június 1-ével új előfizetést nyit. A Pesti Hirlap a magyar olvasóközönség kedvenc lapja, mert kormányokkal és pártokkal szemben mindig megőri te függetlenségét és politikája évtizedeken át szabad levű, demokratikus és nemzeti irányú volt. Melegen ajánljuk magunk részéről is a Pesti Hirlapot t. olvasóink figyelmébe. A Pesti Hirlap előfizetési ára enyvedévre 13 koronára, egy óra 4 koronára 60 fillér. Az előfizetési összeget legcélszerűbb postautalványon a kiadóhivatal címére küldeni. (Budapest, V., Vilmos császár-ut 78.)

Az állati betegségek összegezése május hó 19-én.

A betegség neve	Összesen		A múlt heti állapothoz képest			
	közégg	udvar	közégg	udvar	közégg	udvar
Lépfene	191	205	17	—	—	18
Veszétség	413	446	6	20	—	—
Takonykór	34	39	2	2	—	—
Ragadós száj- és körmőfajás	38	229	3	38	—	—
Juhhimlő	7	7	1	1	—	—
Ivarszervi holyagos kiütés	30	76	2	21	—	—
Rühkór	1080	2455	26	47	—	—
Bivalyvész	2	2	—	—	—	—
Sertésorbánc	40	165	9	50	—	—
Sertéspestis	330	1230	43	136	—	—

Budapesti vágómarhavásár.		1918. május 23.		
Hivatalos jelentés.		I.	II.	III.
Főhajítás és árak:				
80 Bika	900—1500	—	680—890	—
153 Magyar hizott ökör	950—1000	—	780—940	680—770
494 Tarka hizott ökör	1000—1100	—	800—990	690—790
— Magyar legelőmarha	780—850	—	580—770	—
— Boszniai ökör	—	—	—	—
31 Magyar tehén	—	—	660—800	—
206 Tarka tehén	—	—	680—930	—
13 Bivaly	—	—	600—800	—
24 Növendékmарha	—	—	560—850	—
991	—	—	—	—

Eladatlan 60.
A felhajítás 683 darabban kisebb volt a múlt hetinél. Irányzat élénk. Árak változatlanok.

Budapesti szurómarhavásár.

Hivatalos jelentés. 1918. május 31.

Főhajítás és árak:

1189 Magyar élő borjú . . . . . 1000—1120 (1160) 980—1050

— Magyar öltött borjú . . . . . — — — — —

— Galíciai borjú . . . . . — — — — —

— Öltött bárány párja . . . . . — — — — —

14 Rugott borjú . . . . . 800—800 — — — — —

— Élő bárány párja . . . . . — — — — —

— Öltött göböllye . . . . . — — — — —

Vásárl tudósítások.

Országos vásárok. 1918 május hó 27-től 1918 június 3-ig.

Május 27. Alsóendva, Avafelsőfalva, Babócsa, Bács, Bükkösd Csetnek, Dunapentele, Duna-szekcső, Esztergom, Feketeardó, Galbató, Gödöllő, Győr, Gyulakeszi, Helesfa, Kiskunmajsa, Légrad, Léva, Lokca, Miskolc, Mór, Nagyida, Nagykapornak, Nagyszalatna, Naszód, Nyitrazámbokréti, Rimaszécs, Sikk's, Tevel, Toponár, Turócnémeti, Ungvár, Vágújhely, Várna, Zakamene, Zsarnóca.

Május 28. Batyánd, Dés, Holos, Kápolnokmonostor, Kékkő, Késmárk, Nagymarton, Nemesdéd, Óbeszterce, Pápa, Pincehely, Tabajd, Vágfarkasd, Zsolna.

Május 29. Biharkeresztes, Galgóc, Mosóc, Nagyszombat, Nagyszentmihály, Osgyán, Pinkakertes, Uzon.

Május 30. Bélaapátfalva, Cipakháza, Dobra, Monorfalva, Mohol, Nagyvárad, Szászsebes, Temesvár.

Május 31. Böhönye, Gyoma, Hybbe, Nagvsink, Németújvár, Svedtér, Székelyudvarhely, Zólyom.

Június 1. Lénárdaróc, Petesháza, Székelykeve, Szentdienes.

Június 2. Baranyajenő, Kalocsa, Kunszentmiklós, Letenye, Martonos, Óbcb, Szentgotthárd, Tab, Tiszaföldvár.

Június 3. Baranyavár, Felka, Gálos, Hatvan, Hédervár, Kerekegyháza, Kéthely, Kurtya, Lendvavásárhely, Marosvásárhely, Mekényes, Nagybánya, Nygydorog, Nagykaroly, Oláhlapos, Szakcs, Szentice, Udvard, Városlő, Vészele, Zalaszentbalázs, Zám, Zsuzs.

Felölös főszerkesztő, kiadótulajdonos: **MAILÁTH LÁSZLÓ.**
Szerkesztő: **FEHÉR ZOLTÁN.**

Kézi „Fortuna“

Daráló garattal, lendkerékkel

(sulya 12¹/₂ kiló), lendkerék 45 cm. — Ára K 90.— előzetes beküldés ellen.

Gép-, motor-, henger-, cséplő- **OLAJ**

Sűrített gépszir, kocsikenőcs.

Dobsinek, olajozók, kenőszelencék, forraszképek, szénlapátok, armaturák, szerszámok és mindennemű műszaki cikkek.

Schvarcz József és Társa
műszaki cégnél,

Budapesten, Vilmos császár-ut 53. szám.

Sajat ház. Alapítva 1884.
1178 Sürgönycím: **Uzso Budapest.**

Kender és juta szőlőkötöző, kévekötel, zsákok, ponyvák

1044

Telefon: 35-92, 80-82, 104-10, 164-00, 117-79.

Távirat: NAGELA.

NAGEL ADOLF

zsák- és ponyvagár és kölcsönintézet,
Budapest, V., Arany János-utca 10. sz.
Gyárak: Budapest, Zagreb, Fiume.

Eladó birtokok.

Több elsőrangú birtoknak, esetleg felszerelés és vétessel együtt való eladására közvetlen megbízásom van. Bank-összeköttetésem révén kevés pénzzel rendelkező vevőnek a vétel finanszírozását a legelőnyösebb módon eszközölöm.

1078

Törlesztéses kölcsönöket 4,75%-os alapon szerzek meg.
Schwarz Gusztáv banküzlete,
Budapest, V., Gizella-tér 6.

Rüht, viszketegséget

leggyorsabban elmulasztja a DR. FLESC H-féle eredeti,
törvényesen védett

Skabofom-Kenőcs.

Próbategy . . . . . 2,30 K
nagy tegy . . . . . 4— K
családi adag . . . . . 11— K

1147

Állatok részére nagyobb mennyiségben franko, a következő
előnyárok mellett kapható: 1 kg. 25 K, 5 kg. 100 K, 10
kg. 180 K, 25 kg. 400 K, kizárólag a készítőnél: ∴ ∴

DR. FLESCH EMIL „Korona“ gyógyszerárában, Győr.

Mezőgazdasági Kereskedelmi R.-T.

Teljesen befizetett alaptőke 1,000.000 korona.
Központi iroda: 1053
Budapest, IV. kerület, Szervita-tér 5. szám.
Telefon: 120-28. Sürgőnycim: Gazdabank 120-28 Budapest.

Üzletágak:

Állatkereskedelmi osztály:

Jármosókrök, tenyész- és növendékállatok beszerzése. A legjobb jármosókör:

székelyföldi fehér ökör.

Ezeknél a legmesszebbmenő kezesség a minőségért és munkaképességért.
Kivánatra kedvező fizetési feltételek mellett is szállítunk.

Szénkereskedelmi osztály:

Bel- és külföldi szén gőzkeszántáshoz, csépléshez és egyéb mezőgazdasági
célokra.

Sertésforgalmi osztály:

Az Országos Sertésforgalmi Iroda üzletvitelével megbízott Haditermény
Részvénytársaság főbizománya Pozsony és Moson megyékre.

Birtokosztály:

Elhanyagolt vagy rosszul berendezett birtokok saját kezelésbe vétele és
berendezése, továbbá új gazdaságok berendezésének anyagi támogatása a
legelőnyösebb feltételek mellett.

Áruosztály:

Rézgalic, mindenféle vetőmagvak, kötélárak, istráng, kötőfék, marhakötél
stb., zsáktartók, gépkendők, répavillák, pákósarkok, kerekék, ásók, ka-
pák stb., különböző mezőgazdasági cikkek és eszközök, továbbá olaj, ce-
ment és mész legelőnyösebben kapható.

Ingyatlanforgalmi osztály:

Mezőgazdasági és erdőbirtokok el- és bérbeadásának közvetítése.

DISTOL

biztosan ható szer

a mételegkór ellen

dr. Marek József állatorvosi főiskolai ny.
r. tanár kísérletes vizsgálatai szerint.

Készíti: a

„CHINOIN“

gyógyszer és vegyészeti ter-
mékek gyára részv.-társ.

(Dr. Kereszty és dr. Wolf),

Ujpest, Tó-utca 1 szám.

Közelebbi felvilágosítással és használati
utasítással a gyár szívesen szolgál.

1120

EREDETI STOCK MOTOREKE

1033

budapesti raktárunkról azonnal szállítható!

Felvilágosítással és ajánlattal szolgál a vezérképviselő:

Gazdaságberendező és Motoreke Részvénytársaság,
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 45., I. em.